

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра _____ фінансів _____

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 2018 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування
за магістерською програмою професійного спрямування
Державні та муніципальні фінанси

на тему: «Вдосконалення фінансового механізму реалізації соціальної
політики України»

Виконавець:
студент_6-М групи ЦЗФН
Балан М. М.

Науковий керівник:
К.е.н., доц..
Слатвінська М. О.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні основи фінансового механізму реалізації соціальної політики.....	7
1.1. Економічна сутність, призначення та інструментарій соціальної політики	7
1.2. Зміст, структура і характеристика складових фінансового механізму реалізації соціальної політики.....	18
Розділ 2. Практика та проблематика функціонування фінансового механізму реалізації соціальної політики в Україні.....	40
2.1. Фінансове забезпечення соціальної політики за рахунок ресурсів системи публічних фінансів.....	40
2.2. Роль недержавного сектору економіки у фінансовому забезпеченні соціальної політики.....	54
2.3. Фінансове регулювання соціального розвитку суспільства: питання ефективності.....	65
Розділ 3. Стратегічні пріоритети вдосконалення фінансового механізму реалізації соціальної політики в умовах економічної нестабільності.....	83
3.1. Зарубіжний досвід застосування фінансового інструментарію для реалізації соціальної політики та можливості його впровадження в Україні.....	83
3.2. Вектори оптимізації практики застосування фінансових важелів та інструментів для реалізації соціальної політики в сучасних умовах	98
Висновки.....	116
Список використаної літератури.....	124

ВСТУП

Актуальність теми. Невід’ємною ознакою сучасної цивілізованої держави є проведення активної соціальної політики, спрямованої на вирішення соціальних проблем і забезпечення гідного рівня добробуту для кожного громадянина країни. Актуальність проведення дієвої соціальної політики особливої гостроти набуває у транзитивних суспільствах, у яких відбувається кардинальне реформування усіх сфер економіки і суспільного життя. Зазвичай, економічні та суспільно-політичні реформи супроводжуються погіршенням рівня життя населення, зростанням рівня його диференціації за доходами і майновим статусом, підвищення показників депривації. Якщо держава не буде адекватно реагувати на ці негативні явища, то вони можуть перерости у реальні загрози національній безпеці країни. Разом з тим, можливості держави забезпечити належне фінансування програм соціальної політики обмежені наявними ресурсами централізованих фондів. За цих обставин, питання пошуку інноваційних підходів та методів вирішення соціальних проблем, забезпечення стійкого нарощування суспільного добробуту перебувають на вістрі інтересів наукової спільноти.

Питання теоретичного базису та практики застосування фінансових методів й інструментів регулювання соціальних процесів і вирішення соціальних проблем дещо однобоко висвітлюються у наукових літературних джерелах. Ці проблеми висвітлюються у публікаціях І. Гнибіденко, О. Головніної, В. Горина, Н. Коленди, Е. Лібанової, О. Макарової, І. Пріхно, І. Сидор, А. Сидорчука, Н. Холода та інших. Втім, значна частина вчених обмежуються проведенням поверхового аналізу фінансування соціальних проблем за рахунок коштів бюджету чи системи соціального страхування, недостатньо розкриваючи такі аспекти фінансового забезпечення чи регулювання соціальної політики, як ефективність використання коштів, впровадження ринкових методів у процес надання соціальних виплат чи суспільних благ і послуг, залучення недержавного сектору економіки до

вирішення соціальних проблем. Вищевикладене обумовлює вибір теми дослідження, дає змогу сформулювати його мету, об'єкт, предмет і завдання.

Метою дипломної роботи є висвітлення теорії та практики функціонування фінансового механізму реалізації соціальної політики, виявлення проблем у цій сфері та формулювання пропозицій щодо їхнього вирішення.

Поставлена мета обумовлює необхідність вирішення таких **завдань**:

- дослідження економічної сутності та розкриття призначення соціальної політики і необхідності застосування фінансового інструментарію для її реалізації;
- висвітлення змісту, структури та ключових ознак складових фінансового механізму реалізації соціальної політики;
- аналіз фінансового забезпечення соціальної політики за рахунок ресурсів системи публічних фінансів;
- розкриття ролі приватного сектору економіки у фінансовому забезпеченні соціальної політики;
- оцінювання практики фінансового регулювання соціального розвитку суспільства в контексті аналізу його ефективності;
- вивчення зарубіжного досвіду застосування фінансового інструментарію для реалізації соціальної політики, а оцінювання можливостей його впровадження в Україні;
- розробка пропозицій щодо векторів оптимізації практики застосування фінансових важелів та інструментів для реалізації соціальної політики в сучасних умовах.

Об'єктом дослідження є соціальна політика та фінансовий механізм її реалізації.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні аспекти застосування фінансового інструментарію для реалізації завдань соціальної політики в Україні.

Методологічна база. Наукове дослідження базується на діалектичному і системному підході до пізнання економічних явищ і процесів, що

передбачає їх вивчення у зв'язку і взаємозалежності. В процесі роботи знайшли застосування такі наукові методи: узагальнення, систематизації, групування, синтезу – при дослідженні теоретичних засад соціальної політики, підсистем, методів, важелів та інструментів фінансового механізму її реалізації; методи економічного аналізу, порівняння – при оцінюванні практики фінансового забезпечення соціальної політики за рахунок ресурсів системи публічних фінансів, приватного сектору економіки, а також досвіду фінансового регулювання соціального розвитку; синтезу, групування, порівняння та низка інших – при оцінюванні можливостей щодо запозичення зарубіжного досвіду застосування фінансового інструментарію для вирішення соціальних проблем та окреслення векторів його реформування в Україні.

Теоретичну основу написання дипломної роботи складають Конституція України, законодавчі та нормативні акти, монографічна література, наукові праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених з питань фінансового забезпечення соціальної політики в Україні та інших державах, матеріали періодичних видань, ресурси Інтернету та інші джерела інформації.

Фактологічною базою дослідження виступають аналітичні й статистичні матеріали Державної казначейської служби України, Державної служби статистики України, Пенсійного фонду України та інших фондів соціального страхування, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та інших органів державної влади, статистичної служби ЄС Eurostat та інші дані.

Наукова новизна полягає у тому, що в процесі дослідження було виявлено й оцінено вплив суспільно-політичних та економічних подій на застосування фінансових важелів та інструментів для реалізації пріоритетів соціальної політики в Україні, проаналізовані недоліки та проблемні моменти цієї практики та вказано на можливі шляхи їхнього вирішення.

Логічна послідовність розкриття теми дослідження обумовила відповідну структуру роботи, яка складається з вступу, трьох розділів і

висновків. В першому розділі розкриті теоретичні основи соціальної політики на усіх рівнях економічної системи (держави, суб'єкта господарювання, фізичних особи), а також наукові підходи до її фінансового забезпечення і регулювання. Поряд з цим, висвітлені теоретичні погляди на трактування сутності, специфіки фінансового забезпечення соціальної політики, а також вибору інструментів та важелів її регулювання.

Другий розділ присвячений аналізу практики функціонування фінансового механізму реалізації соціальної політики в Україні: проаналізовано практику використання фінансових ресурсів бюджетної системи та фондів соціального страхування на соціальне забезпечення громадян і надання їм суспільних послуг; оцінено роль приватного сектору економіки у фінансуванні соціальної політики і вирішенні соціальних проблем; проаналізований досвід фінансового регулювання соціального розвитку в Україні та вказано на його проблемні моменти.

Третій розділ дипломної роботи присвячений вивченню зарубіжного досвіду застосування фінансового інструментарію для реалізації соціальної політики в частині забезпечення функціонування системи соціальних трансфертів, виконання програм захисту особистих доходів та зниження ризику бідності. Іншим питанням розділу було формування векторів вдосконалення фінансового механізму реалізації соціальної політики в Україні в період нестабільності нашої економіки.

Окремі теоретичні та практичні результати дипломної роботи апробовані на студентській науково-практичній конференції «Стабілізація фінансово-економічної системи України» 3-7 квітня 2017 року у науковій публікації «Джерела фінансування соціального захисту» та II Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами» м. Київ 7 грудня 2018 р.

Робота виконана на 123 сторінках основного змісту, містить 8 таблиць, 12 рисунків, список літератури налічує 138 позиції.

ВИСНОВКИ

Соціальна політика є одним із найважливіших напрямів діяльності держави, від результатів якого значною мірою залежить рівень добробуту суспільства і гострота соціальних проблем. Рішення, які приймає уряд у царині соціальної політики належать до найсильніших суспільних «подразників», які формують суспільну думку про ефективність діяльності органів влади та країни в цілому. Серед важливих передумов ефективності соціальної політики не останнє місце належить наявності дієвого фінансового механізму, який дає змогу реалізувати поставлені завдання у соціальній площині. Як показує практика, спрямування значних обсягів фінансових ресурсів на соціальні цілі зовсім не гарантує високого рівня добробуту населення та задоволення його потреб, а тому в сучасний період гостро стоїть питання вибору дієвих важелів та інструментів фінансового впливу на соціально-економічні процеси.

Результати дослідження теоретичних і прикладних проблем застосування складових фінансового механізму для реалізації завдань соціальної політики дали можливість сформулювати наступні висновки дипломної роботи:

– проведення економічно виваженої та ефективної соціальної політики є одним із головних інструментів забезпечення національної безпеки у соціальній сфері. Її мета полягає у створенні умов для забезпечення гідного рівня життя кожному громадянину, досягненні сталого економічного, соціального, духовно-культурного розвитку суспільства. Однак, питання цілей, напрямів, суб'єктності реалізації соціальної політики мають дискусійний характер. Науковці переважно соціальну політику трактують як сукупність певних дій, цілеспрямовану діяльність у соціальній сфері життя суспільства. Найбільші дискусії викликають питання сфери охоплення та суб'єктності соціальної політики. Нерідко сферу проведення соціальної політики обмежують соціальним забезпеченням, однак більшість вчених зараховує до неї також питання надання медичних, освітніх та духовно-культурних послуг населенню. Водночас, крім держави, до суб'єктів

соціальної політики в теперішній час зараховують суб'єктів підприємництва, інститути громадянського суспільства, фізичних осіб. Відтак, цілі соціальної політики на кожному рівні економічної системи зазнають модифікації;

– головними складовими соціальної політики є політика у сфері розподілу і перерозподілу ВВП, демографічна політика, політика зайнятості, соціального забезпечення та соціального страхування, політика забезпечення соціального діалогу. У кожному із цих напрямів реалізується комплекс завдань, які в сукупності складають зміст соціальної політики. У науковій літературі соціальну політику класифікують за багатьма ознаками, головними з яких є ставлення держави до вирішення соціальних проблем, а також масштаби розвитку державного сектора. Узагальнення ознак основних світових моделей соціальної політики вказало на те, що в Україні утверджується її ліберальний тип, який передбачає звуження обсягів соціальних зобов'язань держави та обмеження її участі у вирішенні соціальних проблем;

– питання сутності фінансового механізму в науковій літературі широко розкриті, а в його структурі традиційно виділяють дві підсистеми: фінансове забезпечення та фінансове регулювання, кожна із яких має власний набір важелів та інструментів фінансового впливу на перебіг соціально-соціальних процесів. Попри дискусійний характер трактування суті та місця фінансового забезпечення, більшість вчених виділяють у його складі джерела, форми і напрями фінансування. Фінансове забезпечення соціальної політики можна охарактеризувати з кількох позицій, а його внутрішня структура тісно залежить від моделі соціальної політики, яка провадиться в країні. Традиційним джерелом фінансування соціальної політики є ресурси держави, приватний сектор задіяний у фінансуванні соціальних проблем у рамках корпоративної соціальної відповідальності. В теперішній час зростає роль фінансових ресурсів приватних осіб та інститутів громадянського суспільства у фінансуванні соціальної політики та вирішенні соціальних проблем. Форми фінансування соціальної політики можна розмежувати за двома ознаками: за джерелом походження коштів

(самофінансування і зовнішнє фінансування), за умовами надання/залучення коштів (безповоротне фінансування і кредитування);

– не зважаючи на дискусії щодо сутності та місця фінансового регулювання у складі фінансового механізму, в загальному його визначають як сукупність важелів фінансового характеру щодо впливу на діяльність об'єкта управління. Фінансове регулювання соціальної політики слід розглядати у різних аспектах: у часовому вимірі (оперативне і стратегічне), за напрямками (регулювання доходів населення, зайнятості, соціальних послуг та ін.) чи методами (пряме та непряме) регулювання, які передбачають комбінування певних фінансових інструментів для вирішення поставлених завдань. Найважливішими інструментами фінансового регулювання соціальної політики залишаються податки на особисті доходи та соціальні трансфери. Охарактеризовані основні елементи оподаткування доходів населення в контексті їх спрямованості на забезпечення соціальної справедливості й вирішення соціальних проблем. Соціальні трансфери прийнято розмежовувати на виплати за соціальним страхуванням та соціальні допомоги, а одним із ключових питань практики їх надання є забезпечення адресності. Перспективними інструментами фінансового регулювання соціальної політики є фінансові стимули для суб'єктів господарювання, які практикують благодійництво;

– система публічних фінансів залишається провідним джерелом коштів для реалізації соціальної політики, але участь держави у вирішенні соціальних проблем зазнає трансформації. Обсяг ресурсів бюджетної системи, направлених на потреби соціальної політики поступово зростає і в 2016 році сягнув 334 млрд. грн. Ці видатки об'єднують фінансування соціального захисту населення та охорони здоров'я. Аналіз тенденцій зміни видатків бюджетів на соціальну політику показав, що вони тісно пов'язані з суспільно-політичними процесами в країні та слабо кореспондують з показниками економічної динаміки. Зростання видатків бюджету має переважно інфляційну природу, а в останні роки пов'язане із проведенням фіскальних і соціальних реформ. Основними подіями останніх років, які вплинули на

динаміку видатків бюджетів на соціальний захист населення були: відмова від підвищення соціальних стандартів у 2014-2015 рр.; дворазове зниження базової ставки ЄСВ; різке підвищення рівня мінімальної заробітної плати; приведення тарифів на природний газ і комунальні послуги до ринкових цін. Внаслідок цього, понад 1/2 сукупних видатків бюджету на соціальний захист населення складають видатки на фінансову допомогу Пенсійному фонду України, в тому числі більше 71 млрд. грн. – на покриття його дефіциту. На 2018 рік понад 73 млрд. грн. коштів передбачено виділити на фінансування програми житлових субсидій, учасниками якої є понад 40% населення країни. Не зважаючи на масоване зростання видатків бюджетів на соціальний захист, в Україні утвердились низькі стандарти життя, а ефективність соціальних програм неприйнятна;

– фінансові ресурси бюджетної системи відіграють провідну роль у наданні медичних послуг, але відносні показники фінансування охорони здоров'я з року в рік знижуються. Внаслідок цього, галузь відчуває перманентну нестачу коштів для свого належного функціонування, якість медичних послуг залишається низькою, що веде до погіршення демографічної ситуації в країні. Вирішити ці проблеми покликана медична реформа, яка передбачає встановлення зв'язку між обсягом фінансування та обсягом наданих медичних послуг;

– система соціального страхування впродовж останніх років перебуває у стані фактичної неплатоспроможності, оскільки її власні фінансові ресурси у 2013-2015 рр. не збільшувались, а через реформу ЄСВ у 2016 році впали на 30% до 134,5 млрд. грн. У структурі видатків соціального страхування майже 9/10 коштів припадає на пенсійне забезпечення, його обсяги тісно кореспондують із підвищенням розмірів пенсійних виплат та зміною кількості пенсіонерів. Однак, ефективність системи соціального страхування у контексті захисту від бідності є вкрай низькою, за міжнародними оцінками бідними є від 70% до 90% загальної чисельності осіб, які отримують соціальні виплати за соціальним страхуванням;

– роль фінансових ресурсів приватного бізнесу у фінансуванні соціальної політики поступово зростає. В Україні поступово формується правове поле участі бізнесу у фінансуванні соціальних ініціатив, однак становлення корпоративної соціальної відповідальності відбувається в умовах домінування держави у цій сфері, олігархічної економіки та слабкого розвитку громадянського суспільства. Більшість компаній не мають визначених стратегій корпоративної соціальної відповідальності та обмежуються фінансуванням точкових соціальних проєктів. Лідерами у реалізації соціальних ініціатив є компанії з вітчизняним капіталом, при цьому більшість компаній схильні приховувати свої соціально відповідальні практики або вважають розкриття цієї інформації не обов'язковим. Перешкодами для розвитку соціальної відповідальності бізнесу є несформованість законодавства, відсутність сприяння з боку влади і суспільства, відсутність фіскальних стимулів. Перспективним методом вирішення соціальних проблем є розвиток соціального підприємництва. Не зважаючи на кілька спроб стимулювати його розвиток, на сьогодні їх налічується всього кілька десятків. Стримують розвиток соціального підприємництва відсутність сприяння з боку влади, байдужість суспільства, проблеми у доступі до джерел фінансування, високі адміністративні витрати;

– головну роль серед інструментів фінансового регулювання соціальної політики відіграє оподаткування доходів населення. Існуюча в Україні модель оподаткування особистих доходів розвивається у напрямку зниження ставок податку для пасивних доходів (доходи від інвестування, спадщина) за одночасної стабільності ставок для активних доходів, а тому зорієнтована на захист інтересів заможних верств населення і має антисоціальний характер. Єдина базова ставка податку і пільгове оподаткування інвестиційних доходів зменшують фіскальні зобов'язання переважно для багатих громадян, тоді як для бідних фіскальний тиск є вищим. Внаслідок цього, в Україні зберігаються надмірні масштаби майнової нерівності та диференціації населення за доходами. Негативний характер має практика застосування податкової соціальної пільги, яка не спроможна виконати свого головного призначення, а

саме забезпечити в кінцевому рахунку чистий дохід платника на рівні, який достатній для нормальної життєдіяльності людини. З підвищенням рівня мінімальної заробітної плати соціальна податкова пільга взагалі втратила сенс. Аналіз впливу податків на рівень доходів працюючих за показником відношення нетто- і брутто- зарплати засвідчив, що в Україні домінує ліберальний тип політики оподаткування особистих доходів. Дискусійний характер має практика застосування також інших інструментів фінансового регулювання, таких як дотації за створення робочих місць, а фінансові стимули для підприємств, які забезпечують для працівників участь у добровільному медичному і пенсійному страхуванні взагалі відсутні. Новації у практиці адміністрування ЄСВ посилюють його деструктивний характер, має місце несправедливий диспаритет у розподілі фіскального навантаження на користь роботодавців, що не має аналогів у країнах Європи;

– в основу проведення соціальної політики в країнах ЄС покладені ідеї про інклюзивне економічне зростання, тобто таке зростання, яке супроводжується підвищенням показників інклюзії, тобто залучення до суспільного життя тих громадян, які раніше цього не могли робити через бідність, відсутність освіти чи інші причини. Вирішити проблеми бідності та соціального відторгнення покликані заходи у царині регулювання оплати праці та вдосконалення системи соціальних виплат в контексті підвищення трудових доходів, зниження рівня їх диференціації, збільшення обсягів соціальних трансфертів. Для вирішення проблеми бідності більшість країн ЄС у системі соціального захисту передбачили існування різних форм матеріальної допомоги з малозабезпеченості, широко реалізують програми захисту сімейних доходів. На відміну від України, соціальні трансферти у ЄС показують високий рівень ефективності, знижуючи показники бідності на третину, а показник нерівності у доходах (індекс Джині) – на чверть. У країнах ЄС у різній формі розроблені й функціонують державні програми підтримки і стимулювання корпоративної соціальної відповідальності та розвитку соціальних підприємств.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження теорії та практики застосування фінансового інструментарію для реалізації соціальної політики, керуючись бажанням запропонувати заходи для підвищення його ефективності, вважаємо за необхідне вжити наступних кроків:

– відмовитись від використання «гібридних» соціальних стандартів, які позбавлені економічного сенсу і забезпечити приведення прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати до обґрунтованих розмірів. Необхідно подолати штучне заниження вартості робочої сили, внаслідок чого заробітна плата нині втратила відтворювальну та стимулюючу функції. Серед можливих варіантів для цього є впровадження індикативної мінімальної зарплати (диференційованої за галузями, посадою працюючого), що дасть змогу вивести з тіні значний обсяг фонду оплати праці;

– повернутись до прогресивної шкали при оподаткуванні особистих доходів із введенням неоподаткованого мінімуму доходів громадян на рівні мінімальної заробітної плати. При цьому доцільно застосовувати помірно прогресивну шкалу ставок податку з крайніми її параметрами на рівні 15% (для доходів в розмірі 1-2 НМД, або є мінімальних заробітних плат) та 35% (для доходів понад 20 НМД). Кількість ставок має бути обмеженою для зручності адміністрування податку і спрощення розрахунку податкового зобов'язання для платників;

– посилити роль адресних соціальних трансфертів у складі форм соціального захисту населення. Першим кроком у цьому плані має стати формування Єдиного реєстру осіб, які отримують соціальну допомогу (пільг, виплат, послуг), а також посилення відповідальності одержувачів соціальних виплат за подання завідомо неправдивої інформації, яка суттєво вплинула та можливість призначення або розмір допомоги. Виявлення таких фактів має спричиняти не лише припинення виплати нарахованої допомоги і повернення виплачених сум, але й накладання штрафних санкцій за давання збитків державі та заборону звертатися за будь-якими формами підтримки до органів соціального захисту впродовж наступних років;

– перейти до непрямого фінансування суспільних послуг в усіх галузях соціальної сфери, забезпечити демократизацію їх надання з можливістю участі у цьому процесі приватних структур. Впровадження цього засвідчить реальний перехід від фінансування закладів до безпосереднього фінансування послуг, стане потужним мотиватором до підвищення їх якості, встановить пряму залежність між обсягом послуг отриманим фінансуванням. Водночас, допуск приватних структур до надання суспільних послуг засвідчить ліквідацію дискримінації з боку держави стосовно осіб, які отримують ці послуги у приватних закладах;

– впровадити механізм соціального замовлення на соціальні послуги, тобто їх надання шляхом залучення на договірній основі суб'єктів господарювання. Органи влади будуть виступати замовниками послуг для споживачів та відбирати їх постачальників на умовах конкурсу. Обсяг бюджетного фінансування в рамках соціального замовлення розподіляється між цільовими соціальними програмами чи проектами, які передбачають чітке визначення результатів їх виконання;

– стимулювати приватну благодійність. Необхідні спрямовані зусилля на підтримку соціальної активності бізнесу у напрямі усунення наявних перешкод і максимального спрощення умов для благодійної діяльності; посилення співпраці між органами влади, бізнесом та громадськими організаціями для забезпечення більшої ефективності використання коштів на соціальні проекти, відбору серед них найбільш актуальних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверин А. Н. Социальная политика и подготовка управленческих кадров: учеб. пособие. 4-е изд., испр. и доп. М.: Изд-во Дашков и К, 2006. 280 с.
2. Александрова М., Маслова С. Гроші. Фінанси. Кредит: Навчально-методичний посібник. К.: ЦУЛ, 2002. 336 с.
3. Апостолова Т., Косевич Н. Социальная политика и правовой механизм ее реализации: учебное пособие. М.: Гуманитар. изд. Центр ВЛАДОС, 2008. 478 с.
4. Баркер С. Словарь социальной работы / пер. с англ. М.: Наука, 1994. 345 с.
5. Баюра Д. О. Соціальна відповідальність як інструмент удосконалення корпоративного управління в Україні. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2012. № 4. С. 204-210.
6. Бержанір А. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник підвищення ефективності сучасного бізнесу. *Економіка і організація управління*. 2014. № 1 (17) – 2 (18). С. 43-47.
7. Бібік Н. В. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»: зб. наук. пр. Темат. вип.: Технічний прогрес і ефективність виробництва*. Харків : НТУ «ХПІ». 2012. № 14. С. 9-16.
8. Босак І. Соціальне підприємництво: основні ознаки та особливості розвитку. *Наукові записки. Серія: економічні науки*. 2017. Вип. 1(54). URL: <http://nz.uad.lviv.ua/static/media/1-5412.pdf>
9. Брандт В. Демократический социализм. Статьи и речи. М.: «Республика», 1992.
10. В Україні найнижчі зарплати в Європі (ІНФОГРАФІКА). *Економіческие известия*. 2017. 11 грудня. URL: http://eizvestia.com/uknews_economy-ukrfull1112-v-ukraini-najnizhchi-zarplati-v-yevropi-infografika

11. Валовий внутрішній продукт (1990-2017). *Державна служба статистики України. Національні рахунки.* URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/vvp_ric/vvp_u.htm
12. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник. К.: НІОС, 2000. 416 с.
13. Венгер В. В. Фінанси: навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2009. 432 с.
14. Видатки на субсидії на 2018 рік збільшили на 16 мільярдів. *Економічна правда.* 2017. 7 грудня. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/12/7/631939>
15. Виноградов О.В. Стан та проблеми фінансових ресурсів охорони здоров'я України. *Економіка та держава.* 2007. №12. С. 25-29.
16. Галлагер Дж. Ключевые вопросы адресной социальной поддержки населения в странах СНГ: краткий обзор. М.: Фонд «Институт экономики города», 2000. 16 с.
17. Головінов О. Соціальна відповідальність бізнесу: українські реалії і проблеми. *Економічний вісник Донбасу.* 2014. № 2 (36). С. 187-192.
18. Горин В. П. Роль пенсійного страхування у забезпеченні суспільного добробуту. *Сталий розвиток економіки.* 2017. Вип. 1 (34). С. 158-167.
19. Горин В. П. Теоретичні засади фінансового регулювання доходів населення. *Формування ринкової економіки в Україні: збірник наукових праць Львівського національного університету ім. І. Франка,* 2017. Вип. 37. Ч. 1. С. 105-115.
20. Горин В. П. Формування фінансових ресурсів охорони здоров'я в контексті виконання критеріїв економічної безпеки. *Наукові записки. Серія «Економіка».* 2013. Вип. 23. С. 216-221.
21. Государственные финансы: Учебное пособие / под. ред. В. М. Федосова, С. Я. Огородника, В. Н. Суторминой. К.: Лыбидь. 1991.
22. Григорьева И. А. Социальная политика и социальное реформирование в России в 90-х годах. СПб., 1998. 112 с.
23. Гриненко А., Кожан Т. Соціальний захист і боротьба з бідністю за умов переходу до ринку. *Україна: аспекти праці.* 2007. № 5. С. 47-49.

24. Гусак Н. Кращий досвід та сучасні тренди розвитку соціального підприємництва: Україна (результати дослідження). Київ: Школа соціальної роботи НаУКМА. 2016. 35 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B6tjJF2tZgGHeVdVTTM4MWx6N1E/view>
25. Давиденко В. Соціальний діалог: проблема досягнення стандартів Євросоюзу. *Політичний менеджмент*. 2006. № 2. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/881206-Davidenko.pdf?sequence=1>
26. Дем'янишин В. Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України: Моногр. Тернопіль: ТНЕУ, 2008. 496 с.
27. Державні фінанси: теорія і практика перехідного періоду в Центральній Європі / за ред. Ю. Немеца, Г. Райта. К.: Основи, 1998. 542 с.
28. Ефремова Т. Ф. Новый толково-словообразовательный словарь русского языка. М.: Русский язык, 2000. 1233 с. URL: http://www.mirsllovefremovoy.rushow_word90876
29. Звіти про виконання Державного бюджету України за 2009-2017 роки. *Веб-портал Державної казначейської служби України*. URL: <http://treasury.gov.ua/main/ukdoccataloglist?currDir=146477>
30. Карлін М. І. Звонар В. П. Корпоративна соціальна відповідальність у контексті перспектив соціальної політики. *Демографія та соціальна економіка*. 2007. № 1. С. 184-193.
31. Кириленко О. П. Фінанси: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. і доп. Тернопіль: Економічна думка, 1998. 163 с.
32. Кірсанова Ю. Механізм фінансово-економічного забезпечення діяльності обслуговуючих кооперативів з водопостачання та водовідведення з кодом неприбутковості 0011. *Економіка: реалії часу*. 2013. №2(7). С. 135-143.
33. Козій І. Місце і значення фінансового забезпечення в структурі фінансового механізму. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008. Вип. 18.9. С. 223-229.

34. Колодізев О. М. Методологічні засади фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком економіки: монографія. Х.: ВД ІНЖЕК, 2009. 278 с.
35. Коріньовська Н. Білл Гейтс пожертвував рекордну суму на благодійність. *hromadske.ua*. 2017. 15 серпня. URL: <https://hromadske.ua/posts/bill-heits-rozhertvuvav-rekordnu-sumu-na-blahodiinist>
36. Котлер Ф., Лі Н. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. К.: Стандарт, 2005. 302 с.
37. Коцан Л. Соціально-регулююча роль оподаткування доходів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2017. Вип. 22. Ч. 2. С. 88-91.
38. Кравченко Л. А. Державне фінансове регулювання економіки в умовах ринкової трансформації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.01.01. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2002. 18 с.
39. Кравченко С., Марковський С. Сутність фінансового забезпечення державної регіональної політики. URL: <http://www.academy.gov.ua/eje13txtsKravchenko.pdf>
40. Краткий экономический словарь / под ред. А. Н. Азрилияна. М.: Институт новой экономики, 2001. 1088 с.
41. Крисоватий А., Луцик А. Податкові аспекти соціального добробуту в Україні. *Світ фінансів*. 2016. Вип. 2 (47). С. 7-17.
42. Крюков О. Соціальна політика як необхідна умова функціонування соціальної держави. *Актуальні проблеми державного управління*. 2010. № 1. С. 31-37. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/apdu2010-1doc104.pdf>
43. Лавриненко И. Государственная социальная политика Российской Федерации: опыт и проблемы трансформации (80-е – первая половина 90-х гг. XX столетия): дисс. д-ра ист. наук. М., 2000. 231 с.
44. Лободіна З. М. Механізм витрачання бюджетних коштів у контексті соціально-економічного розвитку держави. *Науковий вісник*

Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 25, Ч. 2. С. 93-96.

45. Лободіна З. М. Податок на доходи фізичних осіб як інструмент впливу на соціально-економічний розвиток держави. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». Острог: Вид-во НУ «ОА», вер. 2017 р. № 6 (34). С. 52-57.*
46. Лункіна Т., Власюк І. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу в Україні: сучасний стан та напрями вдосконалення. *Modern Economics. 2017. № 1. С. 24-30.*
47. Львовчкін С. В. Фінансовий механізм макроекономічного регулювання. *Фінанси України. 2000. № 12. С. 32*
48. Макарова О. В. Державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки: Монографія. К.: Ліра-К, 2004. 328 с.
49. Макарова О. Програми соціальної підтримки: оцінка результатів та шляхи удосконалення. *Демографія та соціальна економіка. 2013. № 1(19). С. 47-56.*
50. Малиняк Б. С. Трансформація місцевих бюджетів в ефективне джерело зростання суспільного добробуту. *Вісник ТНЕУ. 2015. № 2. С. 73–85.*
51. Маслик Р. Напрями модернізації системи фінансового забезпечення соціального захисту населення. *Modern Economics. 2017. № 4. С. 93-99.*
52. Мацьків В. Теоретичні основи регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2012. Вип. 8(1) URL: [http://www.pu.if.ua/departFinancesresourcefileЗбірник 2012-1Мацьків.pdf](http://www.pu.if.ua/departFinancesresourcefileЗбірник%202012-1Мацьків.pdf)*
53. Міщук Г., Пилипчук Р. Соціальне підприємництво: критерії ідентифікації та проблеми розвитку. *Демографія та соціальна економіка. 2017. Вип. 2 (30). С. 152-165.*
54. Модернізація місцевих фінансів України в умовах економічних і соціальних трансформацій: Моногр. / за ред. О.П. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 376 с.

55. Москаль О. І. Фінансове забезпечення розвитку агропромислового виробництва регіону (на матеріалах Чернівецької області): автореф. дис. ...канд. екон. наук. К., 2001. 16 с.
56. Московская А. Социальное предпринимательство в России и в мире: практика и исследования. М.: Высшая школа экономики, 2011. 284 с.
57. Нарахування ЄСВ у 2018 році: зміни та новації. *ГоловБух*. 2017. 20 жовтня. URL: <https://www.golovbukh.ua/article7054-narahuvannya-sv-u-2018-rots-zmni-ta-novats>
58. Нікітішин А. Система оподаткування доходів фізичних осіб. *Фінанси України*. 2004. №10. С. 61-67.
59. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка. М.: ИТИ Технологии, 2006. 944 с. URL: http://new.ozhegov.info?q=M*&pg=39&ind=N
60. Онуфрик М. Соціальна політика в Україні впродовж 25 років: стан, виклики і перспективи. *Агора*. 2017. Вип. 17. С. 41-48.
61. ООН: Близько 60% українців живуть за межею бідності. *Економічна правда*. 2017. 30 березня. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/03/30/623262>
62. Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія): Навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2002. 240 с.
63. Осьмірко І. В. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку: поняття, структура та принципи функціонування. *Бізнес Інформ*. №7. 2012. С. 47-49.
64. ПДФО у 2018 році. *ГоловБух*. 2017. 22 грудня. URL: <https://www.golovbukh.ua/article7077-pdf-u-2018-rots>
65. Погріщук Г. Б. Фінансове забезпечення охорони навколишнього природного середовища: автореф. дис. ... канд. екон. наук. Тернопіль: ТДЕУ, 2005. 19 с.
66. Полулях П. II Всеукраїнський форум соціальних підприємців. Соціальний консалтинг «Параграф». URL: <http://www.pgrgf.com/forum>

67. Пріхно І. Механізми фінансового забезпечення соціальної сфери в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2017. Вип. 23. Ч. 1. С. 105-108.
68. Пріхно І. Новітні підходи до фінансування соціальної сфери. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 17. С. 725-730.
69. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці: Закон України від 28.12.2014 р. № 77-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/77-19>
70. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році: Закон України від 24.12.2015 р. № 909-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-19>
71. Про затвердження Порядку надання роботодавцю дотації на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 26.01.2001 р. № 755266. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0075-01>
72. Про затвердження формули розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам: постанова кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. № 618. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/618-2015-%D0%BFparan9#n9>
73. Про соціальні послуги: Закон України від 19.06.2003 р. року № 996-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/966-15>
74. Прожитковий мінімум в цінах липня 2016 року. *Офіційний сайт Федерації профспілок України*. URL: <http://www.fpsu.org.ua/anapryamki-diyalnostisotsialnij-zakhist10742-prozhitkovij-minimum-v-tsinakh-lipnya-2016-roku>>
75. Рівень бідності в Україні може досягти 33%. URL: <http://www.epravda.com.ua/news/2015/07/6549479>
76. Рівень бідності в Україні протягом року знизився на 15% - Рева. *Укрінформ*. 2017. 28 грудня. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric->

society2373161-riven-bidnosti-v-ukraini-protagom-roku-znizivsa-na-15-reva.html

77. Романенко О. Р. Фінанси: Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 312 с.
78. Романська О. Я. Яке майбутнє у соціального підприємництва в Україні? *Національна платформа малого та середнього бізнесу*. URL: <http://platforma-msb>.
79. Сидор І. П. Бюджетна політика у функціонуванні соціальної сфери: проблеми визначення ефективності. *Світ фінансів*. 2016. Вип. 3. С. 152-158.
80. Сидорчук А. А. Аналіз фінансових резервів державного соціального страхування. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2017. Vol. 3. Num. 3. Riga: Izdevnieciba «Baltija Publishing». Р. 53-58.
81. Сидорчук А. А. Підвищення ефективності фінансових ресурсів державної пенсійної системи. *Фінанси, учет, банки: сборн. науч. трудов ДонНУ (г. Винница)*, 2016.
82. Система социальной защиты в зарубежных странах. *Отечественные записки*. 2003. № 3 (11). URL: <http://www.strana-oz.ru?numid=12&article=523>
83. Сільченко С. До питання про зміну парадигми правового регулювання обов'язкового соціального страхування. *Право та інновації*. 2016. № 1 (13). С. 61-66.
84. Сініцина І. Забезпечення адресності соціальної допомоги за допомогою бального методу з'ясування ступеню нужденності заявників: огляд літератури. К.: CASE-Україна: ЦСЕД, 2011. 46 с.
85. Слатвінська М. О. Податкові домінанти збільшення доходної бази місцевих бюджетів в Україні / М. О. Слатвінська, Л. А. Васютинська // *Економіка. Фінанси. Право*. № 2\1. – 2016 р. С. 33-37
86. Слатвінська М. О. Податкове стимулювання інвестиційної діяльності / М. О. Слатвінська // *Економіка. Фінанси. Право*. № 3\1. – 2016 р. С. 4-7
87. Слатвінська М. О. Наукові підходи до класифікації доходів фізичних осіб / М. О. Слатвінська, О. Л. Діброва // *Науковий вісник Одеського*

- національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2017. – № 4 (246). – С. 132-145. [http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_4_\(246\)_2017.pdf](http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_4_(246)_2017.pdf)
88. Слатвінська М. О. Наукові підходи до розуміння поняття модернізація / М. О. Слатвінська // Європейський часопис економіки і менеджменту . – 2017. - Том 3. - Вип. 4. - С.11-19. Електронний ресурс. – режим доступу: https://eujem.cz/wp-content/uploads/2017/eujem_2017_3_4/04.pdf
89. Слатвінська М. О. Ключові проблеми податкової системи та напрями їх усунення/ М. О. Слатвінська // Глобальні та національні проблеми економіки Випуск № 21. Лютий 2018 р. С.621 – 625 <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/118.pdf>
90. Слатвінська М. О. Вплив фіскальної політики на формування доходів місцевих бюджетів України / М. О. Слатвінська // Науковий вісник ОНЕУ 10 номер 2017 рік с. 115-139. http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/10_2017.pdf
91. Слатвінська М. О. Податкові пільги як інструмент реалізації фіскальної політики / Слатвінська М. О. // Вісник сумського національного аграрного університету номер 12. - 2017 р. с.77-82
92. Слатвінська М. О. Стратегічні імперативи податкової системи України в контексті її реформування / М. О. Слатвінська // "Економіка та суспільство. Мукачівський державний університет. Випуск № 14. Лютий 2018 р. С.850-855. http://economyandsociety.in.ua/journal/14_ukr/122.pdf
93. Слатвінська М. О. Стимулювання інноваційної діяльності як мейнстрім розвитку економіки. «Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка» № 27. - 2017 року. С.321-328.
94. Слатвінська М. О. Особливості становлення та етапи реформування податкової системи України / М. О. Слатвінська // Європейський часопис економіка та менеджменту. Том 4. Вип. 1. – 2018. - С.34-44. Електронний ресурс. - режим доступу: https://eujem.cz/wp-content/uploads/2018/eujem_2018_4_1/eujem_2018_4_1.pdf

95. Баранова В. Г., Слатвінська М. О. Дієвість майнового оподаткування в Україні / В. Г. Баранова, М. О. Слатвінська // Причорноморські економічні студії. - 2018. - №26. - час.2. - С.113-117.
96. Слатвінська М. О. Аналіз фіскальної ефективності та регулюючої ролі податку на додану вартість / М. О. Слатвінська // Приазовський економічний вісник. Випуск 1(06). – 2018. - С.148-155 Електронний ресурс. - режим доступу: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/1_06_uk/29.pdf
97. Slatvinska M. A. Modernization of the financial system: theoretical principles *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe* (East European Scientific Journal). 2(30), 3, 2018 мої с.60-66. Електронний ресурс. - режим доступу: <https://eesa-journal.com/arxiv-zhurnala/>. 2018
98. Слатвінська М. О. Фіскальна політика: дискусійність наукових поглядів / М. О. Слатвінська // Вісник Черкаського університету «Серія економічні науки». №1. – 2018. - Ч. 3. - С.53-61.
99. Податкові доміанти Державного бюджету України Глобальні та національні проблеми економіки Випуск № 23. травень 2018 р. (електронне фахове видання) <http://global-national.in.ua/issue-23-2018>
100. Слатвінська М. О. Фіскальна політика в сфері видатків / М. О. Слатвінська // Науковий вісник. ОНЕУ. 2018. -№1 6-7.
101. Slatvinska M.A. The impact of tax reform on the real sector of the economy / M. A. Slatvinska, L. A. Vasyutinska // Economic and social development of Ukraine in XXI centry: national vision and globalization challenges / Collection of scientific articles. - Dradt2Digital Publishing House, 2017. - p.185. p.123-125
102. Слатвінська М.О. Актуальні проблеми податкової політики України / М.О. Слатвінська // Финансы и хозяйственная отчетность – состояние, тенденции, перспективы. – Хоз. Академия им. Д. А. Ценова, г. Свиштов, Республика Болгария. - 2013. - С. 179-185.
103. Slatvinskaya M.A. Theoretical bases of tax potential / M. A. Slatvinskaya // Promising problems of economics and management:

- Collection of scientific articles. - Publishing house «BREEZE», Montreal, Canada, 2015.- 500 p. С 289-292.
http://conf.at.ua/index/materialy_konferencij/0-20
104. Slatvinskaya M. A. Fiscal decentralization in Ukraine: shortcomings and prospects / M. A. Slatvinskaya / Economics, management, law: socio-economic aspects of development: Collection of scientific articles. Vol.1. – Edizioni Magi, Roma, Italy, 2016. – p. 356. - С 339-342.
105. Слатвінська М. О. Фіскальна політика України у контексті її впливу на соціально-економічний розвиток держави: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи» (Одеса, 4-5 жовтня 2018 р.). – Одеса: «Принт бистро», 2018. – 263 с. с.95-100.
106. Слатвінська М. О. Стимулювання інноваційної діяльності в Україні: проблеми та перспективи: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні можливості забезпечення соціально-економічного розвитку країн» (м. Ужгород, 16 вересня 2017 р.) / За заг.ред.: М. М. Палінчак, В.П. Приходько, А. Кrynski. – Ужгород. – Ужгород: «Видавничий дім Гельветика», 2017. – 188 с. С.172-173.
107. Слатвінська М. О. Джерела фінансування інноваційної діяльності: українські реалії: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток економіки та планування бізнесу в сучасних умовах: проблеми та шляхи вирішення» (Одеса, 14-15 вересня 2017 р.). – Одеса: Ротапринт, 2017. – 126 с.) с.42-44 мої
108. Слатвінська М. О. Проблемні аспекти модернізації фінансової системи України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація економіки та фінансової системи країни: актуальні проблеми та перспективи» (м. Дніпро, 29-30 вересня 2017 р.). У 2-х частинах. – Дніпро: ПДАБА, 2017. – Ч. 2. – 136 с. 103 – 105 с.
109. Слатвінська М. О. Модернізація управління державними фінансами у контексті соціально-економічного розвитку країни:

- матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація публічних фінансів: стан та виклики сьогодення» (березень 13, 2018. КИЇВ). - КНЕУ Вадима Гетьмана. Київ. С.159-161.
110. Слатвінська М.О. Проблеми формування та резерви збільшення податкових надходжень місцевих бюджетів (тези) /: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна економічна теорія в умовах глобалізаційних викликів» (16 грудня 2015 р): укл. Підпригора Л.А. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. – 65 с. С48-50.
111. Slatvinska M. Permanent tax reform: causes and consequences for the economy of Ukraine / International Scientific – Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference January 29, 2016. Klaipeda: Baltija Publishing. 356 pages. P. 299-302.
112. Слатвінська М.О., Сментина Н.В. Бюджетно-податкова реформа в Україні: переваги та недоліки: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації» (24-25 березня 2016 р.). - Тернопіль.- С.160-161
113. Слатвінська М. О. Податкові інструменти стимулювання інвестиційної діяльності: матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Регіональні проблеми розвитку територіальних систем: теорія, практика, перспективи» (15-16 квітня 2016 р.):. У трьох частинах. Ч. 2. – Ред. кол.: Лендел М.А. (гол. ред.) та ін. – Ужгород: Вид-во «ФОП Сабов А. М.» - 200 с. С.139-142
114. Слатвінська М.О. Модернізація фінансової системи України: передумови і перспективи: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України» (27-28 жовтня 2016 року): зб. матер. наук.-практ. конференції, 27-28 жовтня 2016 р./ Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2016. – 284 с. С. 207-209

- [Електронний ресурс] – режим доступу до матеріалів:
<http://econom.univ.kiev.ua/wpcontent/uploads/science/conferences/2016/WTPDFSU/Proceedings.pdf>
115. Смовженко Т. С. Державна політика сприяння розвитку підприємництва: Монографія. Львів: ЛБІ НБУ, 2001. 461 с.
 116. Солосіч О. Соціальне підприємництво як складова євро інтеграційного процесу. *«Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання»*: матеріали X Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції. С. 118-119. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib218612X_VSNTK_2017v2_Solosich_O-Social_entrepreneurship_118-119.pdf
 117. Социальная ответственность компании: Практическая польза для бизнеса. Методическое руководство. М.: Ассоциация Менеджеров. 2002. 17 с.
 118. Социальная политика / под общ. ред. Н. Волгина. 4-е изд., перераб. и доп. М.: Издательство «Экзамен», 2008. 943 с.
 119. Социальные ориентиры обновления: общество и человек / под. ред. Т. Заславской. М.: Политиздат, 1990. 439 с.
 120. Соціальне підприємництво. Кредитування клієнтів малого бізнесу по програмі Ощадбанку та Фонду WNISEF. URL: <https://www.oschadbank.ua/ua/businessloanswnisef.pdf>
 121. Струченков О. Динаміка бідності в Україні. *Commons: журнал соціальної критики*. 2016. 15 вересня. URL: <http://commons.com.ua/dynamika-bidnosti-in-ua>
 122. Тертичка В. Механізм формування і здійснення державної політики. *Вісник державної служби України*. 2004. № 4. URL: http://www.guds.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid=3863AA9A63F8228505A3005F9893F2BE?art_id=37716
 123. Толуб'як В. С., Горин В. П. Зарубіжний досвід пенсійних реформ: уроки та висновки для України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 10. С. 765-771.

124. Тулай О. І. Проблеми та перспективи державного фінансування системи охорони здоров'я в Україні. *Фінанси України*. 2016. № 4 (245). С. 84-99.
125. Фактичний розмір прожиткового мінімуму у 2015-2016 роках. *Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України*. URL: <http://www.msp.gov.ua/news/12286.html>
126. Федосова В. Податкова соціальна пільга в системі податкових преференцій під час оподаткування доходів фізичних осіб. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. Вип. 2(27). С. 81-84.
127. Финансы: учебник / А. Г. Грязнова и др. / под ред. А. Г. Грязновой, Е. В. Маркиной. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Финансы и статистика, 2012. 496 с.
128. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник / О. П. Кириленко та ін. / за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Вектор, 2013. 420 с.
129. Холод Н. Фінансові інструменти державного регулювання доходів населення. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. Вип. 19. С. 483-488.
130. Четверикова Л. Суть соціальної політики та аналіз її моделей в соціальних державах. *Соціогуманітарні проблеми людини*. 2005. Вип. 1. С. 68-74.
131. Шевчук І. Формування перспективної моделі оподаткування трудових доходів фізичних осіб. *Економічний форум*. 2012. № 3. С. 417-423.
132. Школяр М. Соціальне підприємництво як інструмент вирішення соціальних проблем. *Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна*. 2017. Вип. 27. № 2. URL: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2017/27_220.pdf
133. Шутеева О. Теоретичні засади визначення сутності фінансового забезпечення функціонування ринку цінних паперів. *Фінансовий простір*. 2013. Вип. 3(11). С. 118-122.
134. At risk of poverty or social exclusion in the EU-28, 2016. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/news/themes-in-the-spotlight/poverty-day-2017>

135. European social statistics. 2013 edition. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013. 248 p.
 136. Monthly minimum wages - bi-annual data. URL:
http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_mw_cur&lang=en
[oryake-majbutnye-u-sotsialnogo-pidpryyemnytstva-v-ukrayini](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_mw_cur&lang=en)
 137. The Blackwell Encyclopedia of Social Work; ed. by M. Davies. URL:
<http://cenbooks.infobrufile.php?id=0631214518>
 138. Wages and Taxes for the Average Joe in the EU 27 2017. URL:
http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Main_Page
-